

aanzienlijke tijd
te ontraden.
gelijk in den tijd
als het tektonische
n. Men kan zeggen
dus receptus van
n. Is dan niet de
het een verbeterde

stand gekomen is
de autoriteit der
niet-lijkerwijs te
in inzinking, welke
avondigen aan de
den er ons ernstig
ons in deze zin
van het verleden
zijn, wanneer w.
telk kleinood in
het verleden. Was
natie onze kerk
in geen omwen
chelen. En zoelang
et meer men.
gram behoort ver
te slaan vóór un
herziening der l.
laatste ook zie
gie zijn ten op
indair. God heeft
die Schrift ge
en kunnen echter
vertaling. Maar dan
en, dat deze ver
t. En nu zal
eren, dat de Sta
ook, het mee
dat God over d.
lige geslacht doe
n „grondtekst“ is
niet zoo gering
t zooveel mogelijk
evolg zijn, dat d
s wordt van het

u van het Woord
rediging reeds te
vertalingen, welke
rden geboden en
brekkelijker zijn dan
nien genoemd als
gen, bewerkt door
geloovig standpunt
doelstellingen en de
op de Schrift
maken; maar is
wel juist?

de Statenvertaling
der zaligheid is
om God te doen
in woorden waar
u van de staten
tingen, welke als
n verbeterde ver

g trekken tus
oals men die
ls Prof. Dr J.
e „Korte Ver

arbij het zake
nt.

4—9.

ing, rechts die

zondige natie, vol
schuld! boesdo
slecht handelende

Zij hebben des
aten, den Heide
smaad, zich ach
tevend.

willen zij nog se
len, dat zij voor
if te wijken? Het
of is ziek en het
it is krank

en voetstoot tot het
niet gaaf (moet
en striem en ver
zij zijn niet uit
roch, verbonden
olie verzacht!

nd — een woeste
den — met van
w akker — voor
genieten vromen
en 't in eens woet
eene onkooring
den!

dochter Sien is
s als een kat
rd, als een slaag
t komkommerveld
eigender stad.

niet de Heere der
ons enkele oed
el overlaten, al
den we zijn, en
Gomorra gelijk.

opperen, dat
ordigen tijd er
dat desnoeds
rengen;

daarvoor te

hedendaagsche
en ander taal
it met het Ne
het geval was
reken: de Sta
aanklank. Maar
a van staal

Toch gelooven wij, dat de vertaling van bovenstaande verzen het in kracht van de Statenvertaling wint.

Wij schrijven dat niet hieraan toe, dat ons tegenwoordig Nederlandsch zooveel voortreffelijker is, maar daaraan, dat hier zooveel nauwkeuriger is vermeld.

Men stelle beide vertalingen van het vierde vers eens tegenover elkander.

De Statenvertaling heeft: „Wee het zondige volk, enz.“ Prof. Ridderbos: „Wee, zondige natie enz.“ Juist omdat in de laatste vertaling het volk zelf wordt aangesproken, krijgt het „wee“ des te meer klem.

Tegenover het omslachtige „zij hebben zich verveerd, (wijkende) achterwaarts“ van de Statenvertaling, waarbij weer een woord werd ingelascht, zet Prof. Ridderbos, zonder van eenige inlassching gebruik te maken, zooveel kernachtiger „zich achterwaarts afgewend“.

De bewogenheid van den profeet komt in de Statenvertaling bijna niet tot uiting.

Hoe anders is dat bij Prof. Ridderbos in die kort afgebroken zinnen van vers 7: „Uw land — een woestentijl! Uw steden — met vuur verbrand! Uw akker — voor uw oogen genieten vreemden ervan!“

Men leze beide vertalingen maar eens overluid, en men zal ontdekken, hoeveel levendiger de nieuwe is.

Hoe lijkt de Statenvertaling op het 9de vers niet mat, met haar: „als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden“ tegenover het kortere en toch zoo juiste: „als Sodom zouden we zijn, we waren Gomorra gelijk“.

Maar hoeveel duidelijker is ook Prof. Ridderbos' vertaling van het 5de en 6de vers!

Wie kan eigenlijk een goeden zin geven aan de woorden van de Statenvertaling: „Waartoe zoudt zij meer geslagen worden? Gij zoudt des afvals des te meer maken; het gansche hoofd is krank en het gansche hart is mat, van de voetstoot af tot het hoofd toe is er niets geheel aan hetzelve enz.“?

Men sla er oude verklaringen eens op na en men zal zien, hoe gekunsteld zij menigmaal op deze verzen zijn.

Maar de vertaling van Prof. Ridderbos is op dit punt helder als glas.

De redeneering van den profeet wordt deze: gij gaat altijd maar voort af te wijken en wilt dus blijkbaar nog langer door den Heere geslagen worden. Maar waar moet Hij u slaan? Op uw heele lichaam is er niet één plek te vinden, waar niet reeds de sporen van Zijn slagen te vinden zijn en geen enkel spoor is nog genezen.

Het moet toch voor ieder buiten kijf zijn, dat de Schrift daardoor voor ons volk meer leesbaar is geworden!

Wat wij bij de vertaling van Prof. Noordzij opmerkten, behoeven we hier niet in den breedte te herhalen.

Wij beschouwen ook deze vertaling niet als definitief.

De keur van deskundigen zal ook haar nog moeten heproeven.

Een uitdrukking als: „slecht handelende zonen“ in vers 4, zagen wij b.v. gaarne door een betere vervangen.

En in vers 9 zouden wij gaarne het forsche „wij“ in plaats van het zwakkere „we“ willen behouden.

Maar dat hier onschatbaar materiaal voor een verbeterde vertaling wordt geboden, wie durft het eigenlijk in gemoede ontkennen?

Wij veroorloven het ons om nog twee stukken op gelijke wijze naast elkander te plaatsen en wel Jesaja 19:5—10.

5. En zij zullen de wateren uit de zee doen vergaan en de rivier zal verzuipen en verdorren.

6. En zij zullen ook de rivieren verre terugdriven; zij zullen ze uithoozen, en de gedamde stroomen opdrogen; het niet en het schif zullen verwelken.

7. Het papiergewas bij de stroomen, aan de oevers der stroomen, en al het gezaaide aan de stroomen, zal verdorren; het zal wegstooten worden en niet meer zijn.

8. En de visschers zullen treuren en allen, die den aal in de stroomen werpen, zullen rouw maken; en die het werpnet uithreiden op de wateren, zullen kwelen.

9. En de werkers in het vlas zullen beschamd worden; ook de wevers van de witte stof.

10. En zij zullen (met) hun fundamenten verbrijzeld worden, allen, die (voor) loon lastige staande wateren maken.

Hier wijken beide vertalingen zoo sterk van elkander af, dat wij er van moeten afzien op bijzondere punten de aandacht te vestigen.

Mogen wij hier de vergelijking aan onze lezers zelf overlaten?

Zij zullen het toestemmen, dat door de vertaling

van Prof. Ridderbos op elk vers nieuw licht wordt geworpen.

En waar de Statenvertaling hier zeer duister is, zullen zij de nieuwe vertaling aanstonds begrijpen.

Vooral geldt dit van het tiende vers, waarmee men, als men de Statenvertaling leest, geen weg weet. Wie zijn dat: allen, die (voor) loon lastige staande wateren maken?

Hier heeft men weer een geval, waarin de Statenvertaling werkelijk onleesbaar is en waarin een nieuwere vertaling raad schaft.

Men zal ook ontdekken, dat door de woorden of uitdrukkingen, welke de Statenvertaling ter verduidelijking heeft ingelascht, de zin heel dikwijls heeft geleden.

En nu nog een paar verzen uit Jesaja 30.

1. Wee den kinderen, die afvallen, spreekt de Heere, om een raadslag te maken, maar niet uit Mij, en om (zich) met een bedekking te bedekken, maar niet (uit) Mijnen Geest, om zonde te zonde te doen.

4. Wanneer zijne vorsten zullen geweest zijn tot Zoan en zijne gezanten zullen gekomen zijn tot nabij Chanee;

5. Hij zal hen allen beschaamd maken door een volk, dat hun geen nut kan doen, noch tot hulp, noch tot voordeel, maar tot schande en ook tot smaadheid zijn zal.

6. De last der beesten van het zuiden, naar het land des angstes en der benauwdheid, vanwaar de sterke leeuw en de oude leeuw is, de basilisk en de vurige vliegende draak; hunne goederen zullen zij voeren op den rug der ruzena, en hunne schatten op de hulten der kemelen, tot het volk, (dat hun) geen nut zal doen.

7. Want Egypte zal ijdelijk en leversloos helpen; daarom heb ik hierover geroepen: Stilzitten zal hun sterkte zijn.

8. Nu (dan), ga henen, schrijf voor hen op een tafel, en teeken het in een boek, opdat het blijve tot den laatsten dag, voor altoos, tot in eeuwigheid.

Wij stippen hier slechts het volgende aan. In vers 1 is het onverklaarbare „om (zich) met eene bedekking te bedekken“ uit de Statenvertaling bij Prof. Ridderbos geworden tot het alleszins leesbare: „dat ze (waarom niet: zij?) II.) een verbond sluiten“.

Vers 4 en 5, welke in de Statenvertaling niet loopen, zijn naar hun bedoeling in de vertaling van Prof. Ridderbos aanstonds doorzichtig.

Het buitengewoon raadselachtige van vers 6 in de Statenvertaling, heeft Prof. Ridderbos in overeenstemming met andere nieuwe vertalingen ont-randseld.

Heizelfde kan gezegd worden van vers 7.

Zoo zijn er vers voor vers verbeteringen aan te wijzen.

Het is niet zoo, dat slechts op een paar teksten verbetering der Statenvertaling gewenscht is, maar vooral in de profetieën zullen er weinig verzen zijn, waarin geen gerandering behoeft te worden aangebracht.

Dit zal nog wel nader blijken.

— Petrus van Maastricht over het spreken van de slang.

II.

Uit wat wij in het voorgaande artikel aanhaalden, blijkt wel, dat Petrus van Maastricht de waarheid, dat de duivel door een heusche slang in voor Eva verstaanbare woorden gesproken heeft, volhoudt tegenover al de bedenkingen van het rationalisme.

En wie nauwkeurig het citaat in ons vorig nummer heeft nagegaan, zal tot de ontdekking zijn gekomen, dat toen reeds dezelfde tegenwerpingen gemaakt werden als thans.

Nieuwe zijn er niet bij gekomen.

Slechts zijn er enkele van de oude afgegaan. Misschien worden die eerlang nog wel opgerakeld.

Het rationalisme bereikte toen zijn hoogtepunt, het werd scherpzinnig doorgedacht en het zal veel moeite kosten om het nog te overtreffen.

Balthasar Bekker, een der Koryfeën onder de rationalisten, kwam er toen reeds met tegenwerpingen aanragen als deze:

1. dat er wel listiger dieren dan slangen zijn;

2. dat de slang geen spraakvermogen heeft en de duivel beter een ekster of een aap had kunnen uitkiezen;

3. dat de duivel geen slang noodig had om de vrouw te verleiden.

4. dat de duivel, indien hij door de slang gesproken had, een grooter wonder zou hebben verricht dan God ooit heeft gedaan;

5. dat zulk een wonder met name dat van de sprekende ezelin van Bileam zou zijn te boven gegaan;

6. dat de slangen thans geen stof eten;

7. dat er thans geen grooter vijandschap bestaat tusschen menschen en slangen, dan tusschen menschen en andere beesten;

8. dat zij, die het werkelijk spreken van den

duivel door middel van de slang aanvaardden, niet ongelijk zijn aan de Ophiten, die de slang vereerden boven Christus (van „Xereformeerde“ dieren sprak hij nog niet, maar wel klopt zijn voorstelling van de slang als heilig dier in de schatting van de rechtzinnigen op de beschimping, welke men ook thans hoort);

9. dat de woorden: „op uw buik zult gij gaan“, geen zin hebben, indien zij tot een heuschen slang zouden gesproken zijn;

10. dat dit verhaal niet historisch mag worden verstaan.

Is de overeenkomst met de tegenwerpingen, welke thans tegen de historiciteit of letterlijke opvatting van Genesis 3 worden gemaakt, niet frappant?

Gelijken zij niet op elkander als twee druppels water?

Daarom mogen zij, die deze tegenwerpingen thans voor hun rekening nemen, zich wel bedenken.

Zij zijn zonder, dat zij het bemerkten in den rationalistischen hoek verzeild geraakt.

Dat de wetenschap hun tot zulk een houding noopt, is een blinddoek, welke zij elkander voor de oogen binden.

Het rationalisme, dat in ieder mensch sluimert, is in hen wakker geworden en geeft den toon aan.

Het geding loopt niet over een verschil van exegese.

Neen, hoewel men het zich soms niet bewust is, herleeft thans de oude strijd tusschen geloof en rationalisme.

Dat maakt deze kwestie zoo gewichtig.

Hooren we nu echter, hoe Petrus van Maastricht de argumenten van het rationalisme, inzonderheid van Bekker, poogt te ontzenuwen:

Een hoofdbewijs zou hiernit in dezer voege kunnen worden opgemaakt: In welk verhaal zooveel onoplosbare zwaarigheden steken, dat kan niet zijn een historisch en letterlijk verhaal; maar in het verhaal van dezen tekst steken zooveel onoplosbare zwaarigheden; derhalve kan het geen historisch of letterlijk verhaal zijn. Wij ontkennen hier de tweede stelling. Hij tracht de tweede stelling bij deelen te bewijzen. Indien en de slang, welke alleen verhaald wordt in den tekst, en de Satan, die er onder zou kunnen worden verstaan, en de slang en de Satan legelijk, aan zooveel onoplosbare zwaarigheden onderworpen zijn, dat niets hiervan historischerwijze verstaan kan worden, dan is het verhaal niet een historisch verhaal, enz. Hij bewijst de tweede stelling: daarom, dat I. de slang alleen vermeld wordt, waaraan, als aan een redeloos en sprakeloos dier, niet kan toekomen en passen redeneering en spraak, welke haar in den tekst toegeschreven worden. Antw. 1o. Wij erkennen, dat er van de slang verhaald wordt; maar 2o. wij ontkennen, dat die alleen bedoeld wordt. Onze redenen zijn: a. Omdat er zulk een slang vermeld wordt, die geredeneerd en gesproken heeft, hetwelk aan een slang alleen niet toekomt; b. omdat er zulk een slang vermeld wordt, die de Vrouw door haar arglistigheid bedrogen heeft. 2 Kor. 11:3, welke is een leugenaar en een menschenmoorder van den beginne, ja, een Vader der leugenen; Joh. 8:44, zulk een, aan welke tot straf der verleiding is aangekondigd vijandschap met het zaad der Vrouw, Christus; Gal. 3:16, zulk een, welken het zaad der Vrouw den kop zou vernorzen. Vgl. Rom. 16:20. Al die dingen passen niet op een bloote slang alleen. Evenzoo zulk een slang, welke Johannes (Openb. 12:9) noemt de oude Slang, welke is de Duivel. Totnogtoe steekt er derhalve geen onoplosbare zwaarigheid in.

Maar II., dat daarin zwaarigheid is, dat daar er maar een slang alleen vermeld wordt, en er onder-tusschen vele soorten van slangen zijn, en van elke soort tenminste een mannetje en een wijfje, 't niet kan worden uitgelegd, om wat reden die ééne vermeld wordt. Antw. Hierin is geen zwaarigheid, omdat het ons niet noodzakelijk is, dat de weten; dan ook omdat één alleen genoeg was tot de verleiding, en de Satan heeft wel die uit alle uitgekozen, welke hij lacht voor zijn doel 't allerbekwaamst te zijn.

III. Omdat aan haar een listigheid wordt toegeschreven, welke alle dieren te boven ging, terwijl er nochtans beesten opgemerkt worden, die listiger zijn dan de slangen. Antw. Volgens de uitspraak Gods ging deze bepaalde slang alle andere dieren in listigheid te boven, en deze uitspraak Gods neemt alle zwaarigheid weg. Er moge thans een soort slangen zijn, die in listigheid door andere dieren overtroffen wordt, maar dat er een dier geweest is, dat in dien tijd die slang in listigheid overtroffen heeft, laat Bekker dat aantoonen en bewijzen.

IV. Er kan geen reden opgegeven worden waarom hij, om den mensch te verleiden, die wijzer is dan al de listigste dieren, een slang heeft willen verkiezen. Antw. God zegt, dat hij een slang vanwege haar arglistigheid heeft uitgekozen, en dit is ons genoeg; maar ook zou een reden eraan kunnen worden toegevoegd: omdat hij die slang, listiger dan al de dieren, geoordeeld heeft tot zijn oogmerk de aller-gepaste te zijn. Maar, zegt men, van dat oordeel kan geen reden gegeven worden. Antw. Wat? hijalden de zotte, dwaze Satan dit zonder reden gedaan heeft.

Wat nu den Satan aangaat, daaromtrent oppert hij deze zwaarigheden:

A. Dat de Satan, om te verleiden, geen taal en stem noodig gehad heeft. Antw. Hijzelf evenwel heeft geoordeeld, dat hij, om de Vrouw te verleiden, een taal en stem noodig had; laat hij dan ook al dwaas geoordeeld hebben.

B. Dat hem geen listigheid kan worden toegeschreven, als alleen aan lichamelijke schepselen eigen